

II.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: Sveti Oče Pij XI. — deset let papež.
 13. Mednarodni evharistični kongres v Dublinu na Irskem. — 14. Treznostna nedelja in družba treznosti. — 15. Kanonično obiskovanje in birmovanje v letu 1932. — 16. Obresti predvojnih obligacij. — 17. Nagrade voditeljem matic za matične izpiske. — 18. Račun kn.-šk. dijaškega semenišča Maximilianum-Victorinum v Mariboru, od 1. julija 1930 do 30. junija 1931. — 19. Slovstvo. — 20. Osebna naznanila.

Sveti Oče Pij XI.

obhaja v teh dnevih desetletnico, odkar vlada sveto katoliško Cerkev. Dne 6. februarja 1922 je bil izvoljen in dne 12. februarja istega leta kronan za namestnika Kristusovega na zemlji.

Ves čas svojega papeževanja se trudi, uresničiti načrt, ki si ga je napravil ob svojem nastopu, da bodi na svetu mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem. Ta namen imajo njegove znamenite okrožnice o Kristusu Kralju, o prazniku presv. Srca Jezusovega, o duhovnih vajah, o krščanski vzgoji mladine, o svetosti krščanskega zakona, o pravilni rešitvi delavskega vprašanja . . ., to nameravajo vse njegova ostala prizadevanja, da bi se v vsem zasebnem in javnem življenju uveljavila načela Kristusove ljubezni in pravičnosti in da bi se omililo vsevrstno trpljenje človeškega rodu. Pri Svoji skrbi za ves svet je dal Lavantinski škofiji še posebne dokaze svoje ljubezni, ki so pomembni za nje zgodovino.

Ob slovesnih svetih opravilih, ki se po vsej škofiji vršijo povodom obletnice izvolitve in kronanja svetega Očeta, naj se za njega dvigajo k Bogu pomnožene molitve vseh Lavantincev.

Molimo za našega papeža Pija XI.

**Ohrani ga, Gospod,
 poživljaj in osrečuj ga na zemlji,
 in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!**

XXXI. Mednarodni evharistični kongres v Dublinu na Irskem.

Vsem so še v dobrem spominu poročila o veličastnem poteku 30. mednarodnega evharističnega kongresa, ki se je vršil l. 1930 v Kartagini ob 1500 letnem jubileju sv. Avguština, velikega cerkvenega očeta. Pred nekaj časom sem prejel od stalnega odbora za mednarodne evharistične kongrese v Namurju v Belgiji povabilo za 31. evharistični kongres, ki se vrši od 22. do 26. junija 1932 v Dublinu na Irskem. Ta kongres je postavljen pod varstvo sv. Patrika, apostola Irske; 1470 letnico njegove smrti so irski katoliki preteklo leto zelo slovesno obhajali (umrl l. 461), letos pa mine 1500 let, odkar se je kot apostol vrnil iz Galije na Irsko. Gotovo je, da se bo tudi na tem kongresu izkazala primerna čast in slava Najsvetejši Evharistiji, saj se vrši na Otoku Svetnikov, odkoder so prihajali mnogoštevilni misijonarji k evropskim narodom in jih učili pravo vero. Ko pa so prišli dnevi poskušnje in časi preganjanja na ta otok, takrat so irski katoliki heroično branili in ohranili svojo vero v Najsvetejši Zakrament. Pri tem so mnogi prešli mučeniško kri za svoje versko prepričanje. Tudi sedaj se irski narod, zvest duhu svojih prednikov, že dalje časa pripravlja, da se ta kongres čim slovesneje izvrši.

Ob enem s povabilom na kongres sem prejel od predsednika stalnega odbora, škofa Heylena, prošnjo, da bi se verniki po vsem svetu v duhu pridružili tej slovesnosti in da bi se priredile po župnijah evharistične pobožnosti ob istem času, ko se bodo vršile v Dublinu.

V smislu te prošnje naj se že med letom evharistične prireditve stavijo v zvezo z Dublinskim kongresom, kakor sem naročil v škofijskem Oglasniku 1932, I. odst. 6 (str. 14). Vrhutega naj čč. gg. dušni pastirji po sedanjem običaju v pridigah na 6. nedeljo po Binkoštih, dne 26. junija, omenijo evharistični kongres na Irskem ter priredijo svojim župljanom primerno evharistično pobožnost, n. pr. skupno sv. obhajilo, molitveno uro pred izpostavljenim Najsvetejšim in teoforično procesijo, ako bodo dopuščale krajevne in vremenske razmere.

Tako bo častilcem presv. Evharistije dana priložnost, da se udeležijo duhovnih dobrot, ki so združene z mednarodnimi evharističnimi kongresi. Veselo in koristno pa tudi bo, ako se bo kdo iz naše škofije udeležil tega kongresa in tam priporočal naše zadeve evharističnemu Kralju! Kakor se sliši, pripravlja Prosvetna Zveza v Ljubljani skupno romanje na ta evharistični kongres!

V Mariboru, dne 2. februarja 1932.

† Andrej, l. r., škof.

Treznostna nedelja in družba treznosti.

S tem se določa, da bodi druga nedelja v postu, kvaterna, ki je 21. februarja, treznostna nedelja. To nedeljo naj se povsod pridiga o treznosti, da se preprečijo žalostni zločini v pijanosti, ki se tako številno dogajajo med našim ljudstvom. Gg. dušni pastirji se pri tem lahko poslužijo pridige, ki je priložena temu Oglasniku.

Gg. dušnim pastirjem se naroča, da se za to važno zadevo zavzamejo z vso resnobo. Ne samo na treznostno nedeljo, temveč tudi drugače naj ne za-

mudijo nobene prilike, da opozarjajo svoje vernike na pogubne posledice nezmernega uživanja opojnih pijač in jih vzgajajo za treznost. Priporoča se vsem, da v ta namen proučijo konstitucijo sinode leta 1911: *De exstirpando vitio intemperantiae*. (Operationes et Constitutiones Syn. dioec. lav. 1911, str. 442 sl.)

Ob enem se nujno priporoča, da se v vsaki župniji ustanovi, oziroma obnovi Družba treznosti na čast sv. Janezu Krstniku, ustanovljena l. 1885 in priporočana na sinodah l. 1900, 1903, 1911. Pravila te družbe se nahajajo v sinodi 1911, str. 446 sl.

15.

Kanonično obiskovanje in birmovanje v letu 1932.

A. Dnevi in postaje.

Po predlogih mnč. gg. dekanov bo kanonična vizitacija in birmovanje

I. V dekaniji Rogatec:

1. v ponedeljek	16. maja 1932	v Rogatcu,
2. v torek	17. « «	v Stopercah,
3. v sredo	18. « «	pri Sv. Florijanu ob Boču,
4. v četrtek	19. « «	v Žetalah,
5. v soboto	21. « «	pri Sv. Roku ob Sotli,
6. v nedeljo	22. « «	pri Sv. Križu na Slatini,
7. v ponedeljek	23. « «	pri Sv. Emi,
8. v torek	24. « «	pri Sv. Petru na Medvedjem selu in
9. v sredo	25. « «	v Kostrivnici.

II. V dekaniji Jarenina:

1. v soboto	28. maja 1932	pri Sv. Jakobu v Sl. gor.,
2. v nedeljo	29. « «	v Jarenini,
3. v ponedeljek	30. « «	v Št. Ilju v Slov. gor. in
4. v torek	31. « «	v Svečini.

III. V dekaniji Kozje:

1. v nedeljo	5. junija 1932	v Podsredi,
2. v ponedeljek	6. « «	pri Sv. Petru pod Sv. gorami,
3. v torek	7. « «	v Polju,
4. v sredo	8. « «	v Podčetrtku,
5. v četrtek	9. « «	v Olimju,
6. v soboto	11. « «	v Bučah,
7. v nedeljo	12. « «	v Kozjem,
8. v ponedeljek	13. « «	v Pilštanju,
9. v torek	14. « «	v Začorju,
10. v sredo	15. « «	pri Sv. Vidu na Planini in
11. v četrtek	16. « «	v Dobju.

IV. V dekaniji Videm:

1. v soboto	25. junija 1932	v Zabukovju,
2. v nedeljo	26. « «	na Vidmu,
3. v ponedeljek	27. « «	v Zdolah,
4. v torek	28. « «	v Artičah,
5. v sredo	29. « «	v Sromljah,
6. v četrtek	30. « «	v Pišecah,

7. v soboto	2. julija 1932	na Bizeljskem,
8. v nedeljo	3. « «	v Brežicah,
9. v ponedeljek	4. « «	v Kapelah,
10. v torek	5. « «	v Dobovi,
11. v sredo	6. « «	v Koprivnici,
12. v četrtek	7. « «	v Rajhenburgu in
13. v soboto	10. « «	v Sevnici.

V. V Trbovljah se bo delila sv. birma na praznik Vnebohoda Gospodovega, dne 5. maja 1932.

VI. V mariborski stolnici bo sv. birma na binkoštno nedeljo, dne 15. maja 1932, kar naj čč. gg. dušni pastirji, kjer je potrebno, oznanijo vernikom s pridžnice; ob 9. uri bo slovesna pontifikalna sv. maša, potem pa takoj birmovanje.

B. Navodila.

I. P. n. gospodje dekani in dušni pastirji, pri katerih bo škofovska vizitacija in birmovanje, naj blagovolijo vestno prečitati in proučiti tozadevne določbe, in sicer:

1. Cerkveni zakonik (Codex iuris canonici).
 - a) Liber secundus, Titulus VIII. Cap. I. (De visitatione episcopali: Can. 343—346).
 - b) Liber tertius, Titulus II. De confirmatione. (Can. 780—800).
2. Sinodalna knjiga iz leta 1900.
 - a) Caput LI. De canonica Dioecesis visitatione. (Pag. 493—523).
 - b) Caput XXXVII. De Sacramento confirmationis. (Pag. 299—309).
3. Predmetna navodila v prejšnjih letih, ki se nahajajo v Škofijskem listu, oziroma Oglasniku: 1919, II, str. 30—33; 1921, III, str. 47 in 48; 1924, I, str. 3. 4. 26. 27; 1925, II, str. 9; 1927, III, str. 31.

Te določbe ostanejo po vsem obsegu v veljavi, izvzemši točke, ki so se morebiti izpremenile vsled novejših predpisov. Proučitev navedenih določb bo mnogo pripomogla k izpodbudnemu poteku birmskih svečanosti.

II. Posebej se naglašaja, oziroma, povzema iz prejšnjih navodil:

1. Kanonična vizitacija naj pomeni obnovo verskega življenja v župniji. »Ad sanam et orthodoxam doctrinam conservandam, bonos mores tuendos, pravos corrigendos, pacem, innocentiam, pietatem et disciplinam in populo et clero promovendam ceteraque pro ratione adiunctorum ad bonum religionis constituenda, terentur Episcopi obligatione visitandae quottannis dioecesis...« (Can. 343, § 1 Cod. iur. can.)

Zato naj se župnija pripravi na vizitacijo z molitvijo, s primerno pobožnostjo, n. pr. devet- ali tridnevnicno, s prejemom zakramentov sv. pokore in presv. rešnjega Telesa, da bodo župljani v čim večjem številu deležni odpustkov, ki jih Cerkev podeljuje pri tej priliki.

2. Birmanci naj bodo primerno svoji starosti poučeni o poglavitnih resnicah svete vere, zlasti o pomenu in milostih svete birme. Otrok mora vedeti, da se mu pri sveti birmi duša ozaljša s pomnožitvijo posvečujoče milosti božje, in da obenem prejme — enkrat za vselej — v posebnih (birmskih) milostih, zlasti v darovih Svetega Duha, potrebne pripomočke za boj proti grehu in proti težavam življenja po veri.

Kateheza ostalih šolskih otrok bodi praktična, ne težavna. Pokaže naj, da otroci znajo najpotrebnejše stvari (Oče naš, Zdrava Marija, Čast bodi, Angel Gospodov, Apostolska vera, Šest temeljnih resnic, Deset božjih zapovedi itd.) na pamet in da pravilno molijo; da se znajo prav obnašati pri

Pridiga za treznostno nedeljo.

21. februarja 1932.

V postnem času smo. Postni čas ima biti po duhu in željah Cerkve čas pokore in zatajevanja — po zgledu trpečega Zveličarja. A radovoljne pokore delamo malo. Naš čas hoče le uživati, za zatajevanje nima veselja. Posta je itak v primeri s prejšnjimi časi malo; ko bi ljudje vsaj to držali, kar je predpisano!

Vendar se ljudje z nezmernostjo v jedi toliko ne pregrešijo kakor z nezmernostjo v **pijači**. To je star greh človeškega rodu. Od Noeta dalje — ko v Sv. pismu prvič naletimo na pijanost — se ljudje upijanajo in v pijanosti počenjajo nespodobnosti in nerodnosti. Že Sv. pismo stare zaveze večkrat ostro graja pijanost. A nekdanj so ljudje poznali samo vino. Tudi vinska pijanost ni lepa; a še grša se je pričela takrat, ko so začeli kuhati žganje.

Poleg nečistosti je pijanost greh, ki napravlja posebno veliko hudega. Oba ta dva greha sta greha telesne poželjivosti, oba sta skrunjenje telesa, ki je tempelj božji, oba ponižujeta človeka pod žival, z obema si nakopava jezo in hude kazni božje. Pa dasi je nečistost sama na sebi grša, ima pijanost vendar v mnogem oziru še mnogo hujše posledice.

Kdo bi naštel vso škodo, ki jo napravlja, in vse gorje, ki ga prinaša pijanost! Ali je to še treba naštevati? Saj o tem ste že večkrat slišali in lahko tudi brali. Vsi pa lahko še berete v letošnji drobni knjižici Mohorjeve družbe »Da se poznamo!« **K**or drobnejša je, toliko bolj gotovo jo preberite vsi!

Najstrašnejša posledica nezmernega pijančevanja je ta, da ljudje v pijanosti **nagloma, neprevideni, nesrečno umirajo**. Noben greh ni v tem oziru tako strašno usoden. Kaj pa je večja nesreča kakor nesrečna smrt? To so posledice, ki se nikoli več popraviti ne dajo. Kdo izmed nas želi umreti nepreviden? Stopiti nenadoma, nepripravljen, pred večnega Sodnika in nastopiti pot v brezkončno večnost?

En pijanec zmrzne, drug vtone, tretji se povozi, četrti celo zgori. Tako na razne načine žalostno končavajo svoje življenje. Še bolj žalostno pa je, da pijanci drug drugega na nasilen, krvav način spravljajo s tega sveta. In prav tega je (pri nas) toliko, da je strah in groza! Teden za tednom beremo po časnikih o takih krvavih dogodkih. Vsako leto jih na Slovenskem v pijanosti pade pod nožem ali kolom kakih 70. Pretepi pa, v katerih je kdo samo ranjen, se ne dajo šteti. To je cela domača vojska. Vojska brez vse potrebe! To je sramota za cel naš narod in za fare, kjer se to godi. Kaka nesreča pa je to za družine, ki so pri tem prizadete: bodisi da je iz družine eden ubit, ali pa ubijavec! Končno pa nam mora biti največ za duše, katere je naša dolžnost varovati večne pogube...

Če imamo vse to pred očmi, ali moremo, ali smemo biti nasproti tem strašnim prikaznim brez brige, brez skrbi? Ali naj govorimo kakor nekdanj Kajn: »Sem mar jaz varih svojega brata?« Da, mi moramo biti varuhi svojih bratov! Tolika nesreča nam mora iti vsem globoko do srca. Ni pa dosti, da nad tem samo zdihujemo, marveč vsi skupaj se moramo potruditi, da napravimo konec tem žalostnim pojavom!

Strašne posledice pijančevanja so vzbudile pri vseh omikanih narodih odpor in boj zoper alkoholizem. V Severni Ameriki je ta odpor prišel tako daleč, da je v celi ogromni državi prepovedan vsak alkohol.

Tega si pri nas ne želimo, pa se tudi ni treba bati, da bi do tega prišlo. Za zgled pa nam bodi dežela **irska**, kjer so brez sile, z radovoljno požrtvovalnostjo ukrotili in premagali nesrečno pijančevanje. Irska je vzorna katoliška dežela; saj se imenuje otok svetnikov. Kazil pa je to dobro ljudstvo ta velik madež, da je bilo zelo vdano pijači. Tedaj pa so se zavzeli za treznost goreči možje, škofje sami, posebno pa redovniki; začeli so »**križarsko vojsko**« zoper strast pijančevanja — in danes je Irska trezna.

Pa so se tudi resno in temeljito zgrabili z alkoholizmom. Jezuitje so ustanovili bratovščino »**pijonirjev Jezusovega Srca**«, ki po dveletni strogi preskušnji obljubijo **popolno zdržnost od vseh opojnih pijač do smrti** in nosijo pri sebi vedno znak Srca Jezusovega. Družba je bila odobrena in pohvaljena od papežev Pija X. in Pija XI. Že po nekaj letih je naraslo število pijonirjev na **350.000**. Torej več kot četrt milijona krščanskih junakov in junakinj! — Ker so se pa mnogim zdele zahteve pijonirjev pretežke, so kapucini po naročilu škofov začeli pridigati narodno križarsko vojsko proti nezmernosti. V teku sedmih let je obljubilo popolno zdržnost **en milijon, 140.000 ljudi**. Škofje pa pri birmi zahtevajo od vsakega birmanca, da obljubi **popolno zdržnost do svojega 21. leta starosti**. Danes je dežela rešena te pijanske nadloge. Irska je trezna, cel narod rešen — ne z zdihovanjem nad slabimi časi, tudi ne z godrnjanjem nad »grdimi pijanci«, ampak z dejanjem — z žrtvijo.

Irska kaže tudi nam pot, kako pridemo iz teh žalostnih razmer. Brez žrtve, brez premagovanja se ne stori nič velikega. To moramo kot kristjani dobro vedeti. Naš Odrešenik je svet odrešil z žrtvijo, posebej pa še trpel za grehe pijančevanja žejo na križu. Če hočemo biti njegovi učenci — tako nam je povedal — se moramo zatajevati tudi mi!

Zato ustanovimo (obnovimo) danes tudi pri nas družbo »Treznost«. In vsi ste povabljeni, da se pridružite.

Pri nas ne bomo tako strogi, kakor so bili na Irskem, in puščamo malo več prostosti. Družba ima **dve stopnji**: na 1. so oni, ki se vzdržujejo **vsake opojne pijače**, na 2. pa oni, ki se popolnoma vzdržujejo **vsakega žganja**, v drugih pijačah pa so vedno res zmerni; (čim manj jih uživajo, tem bolje). Čeprav se pa popolna zdržnost ne zahteva od vseh, pa se priporoča, da se radovoljno priglasijo čim največ popolnih zdržnikov. Le na ta način se bodo nezmernosti korenine kolikor mogoče izpodrezale, kakor se je zgodilo tudi na Irskem.

Brez žrtve ni uspeha. Brez zatajevanja ni krščanstva. Prinesimo to žrtev na ljubo to zasramovanjem nasičenemu Jezusovemu Srcu, iz ljubezni do bližnjega, do neumrjochih duš, katere na ta način gotovo rešujemo, pa tudi v pomoč dušam v vica, ki strašno trpe v plamenih božje pravičnosti! To so tako **močni razlogi**, da nam to malo žrtev **olajšajo**, da jo bomo z veseljem sprejeli in nosili. To bo tudi prav našim časom in razmeram primeren post.

Prav posebno naj se zdržujejo vsake opojne pijače: 1. vsi **nedorasli** ljudje (do 21. leta). Na Irskem to škofje zahtevajo, pri nas naj bo radovoljno! In prav gotovo: Starši, vedite dobro, **čim dalj bodo vaši otroci, posebno še fantje** (tudi po 21. letu) **od pijače in krajev, kjer se pijača toči, proč, tem manj bodo zašli na kriva pota, tem manj bodo delali vam skrbi in bridkosti**, ki jih delajo vsi oni, kateri so vdani pijači. Zato vas prosim, starši, imejte pamet in ne dajajte mladim ljudem nobene upijanljive pijače, še manj pa jih silite ž njo! Starši, ki dajejo svojim otrokom upijanljivih pijač, jih sami delajo za pijance. Potem ko so fantje pokvarjeni, pijanci in ponočnjaki, je pa tarnanje in zdihovanje. In če prinesejo fanta zaklanega domu, — ali niso tega starši tudi sami krivi? Glejte malo naprej, kaj lahko iz tega pride in kake nevarnosti čakajo fanta, če se vdaja pijači! Zlu se je treba ustavljati na začetku! Za otroke

*) Namesto »Družba treznosti« recimo raje kratko in krepko »Treznost«! »Vpišite se v Treznost!«

pa je alkohol celó strup — to vam bo potrdil vsak zdravnik — strup za telo in dušo. Nedavno je v Belgradu neki otrok nenadno umrl, ker je pil žganje. — Mesto popivanja in pohajkovanja naj fantje raje berejo. Seveda kaj dobrega. Fant, ki rad bere, ne bo pijanec in ne bo zašel v pretep. Komur pa pijača preveč diši, nima veselja za branje, ne za izobrazbo, ne za cerkev in molitev; gostilna je njegov tempelj, tam zaide v slabo tovarišijo, kjer jo lahko iztakne, da ima za vselej dosti. Dobre knjige in dobri časniki stanejo veliko manj denarja kakor pijača in so brez nevarnosti; in ne le to, marveč ima bravec poleg kratkočasia tudi veliko koristi od njih. Starši, ta denar ni zgubljen; to fanton radi dovolite in še sami jim kupite in ponudite! Zapije se desetkrat in sto krat več kakor se zabere.

Torej vsa mladina do 21. leta bodi zdržna! In da boš gotovo, pridruži se »Treznosti«.

Drugič naj se odloči za popolno zdržnost in vpiše vsak, kdor je **pijači preveč vdan**, pa bi se te strasti rad rešil. Zanj je popolna zdržnost edina rešitev. Malo piti tak človek ne zna; če pride do pijače, je zgubljen. Lažje mu je pijače se od daleč ogibati, ne pokusiti, ne videti je, kakor zmerno piti. Na ta način se je rešilo že nešteto pijancev, da so postali iz zgubljenih revežev zopet poštenjaki in so tudi svoje premoženje rešili. — Pa tudi vsi tisti naj obljubijo zdržnost, ki sicer še niso pravi pijanci, a se vendar **včasih spozabijo** in opijejo, kar potem obžalujejo. Ne gléde na to, da je **vsaka** pijanost greh, je bila že večkrat le **enkratna** pijanost vzrok velike nesreče, tudi nesrečne smrti.

Tretjič naj se vpiše vsak, kdor se želi malo **žrtvovati** na ljubo Bogu in bližnjemu, da bi se pijanska strast v narodu prej premagala. Čim večje bo število zdržnikov, tem prej bo nastopila splošna treznost. Imejmo pred očmi Irce! Nad en milijon štejejo popolnih zdržnikov — in cela dežela je trezna. — Predvsem se pridružite tej sveti vojski **udje cerkvenih družb in društev**: Tretjega reda, (vseh) Marijinih družb in krščanskih društev! Vi, dragi družbeniki in društveniki, posebno pokažite, da imate umevanje za ta častni boj, plemeniti boj, dobrodelni boj, kakor ga imenuje sv oče Pij XI.! V naših družbah in društvih moramo in hočemo prav posebno gojiti treznost in delati na to, da se vse ljudstvo strezni. To zahteva od nas **Katoliška akcija**, katere člani smo in katere brez treznosti ni.

Za vinorodne kraje:

Vi pa, ki vino pridelavate, se treznosti nikar ne bojte! Ko bi vsi ljudje vino uživali po pameti, kdo bi imel kaj proti temu? Ker pa mnogi ne poznajo mere in si blagoslov božji obračajo v prokletstvo, se je treba temu ustavljati. Imate pa vinogradniki hujše sovražnike kakor je treznost. V vinski deželi bi ne bilo treba piti ne grdega žganja, ne nepotrebne piva, ne tujega vina, pa bi se domače vino lažje prodalo. Država pa bi morala našemu vinu odpreti državno mejo! — Sicer pa bo treba začeti pri nas drugače gospodariti. V cerkvi ni mesto za to, da bi se o tem kaj več govorilo. A gospodarji, mislite na to! Če vidite, da se vinsko gospodarstvo več ne obnaša, si bo treba pač drugače pomagati. Nekoliko več o tem lahko berete v imenovani knjižici Mohorjeve družbe, drugo se bo treba še drugod naučiti. Od treznosti se ni treba bati škode. Saj vinske dežele so navadno revne, ker obdelovanje vinograda toliko stane in ker **vinskega pridelka pridelovalci sami preveč použijejo**, — da potem »ni dnarca ne blaga«. Treznost bo prinesla blagoslov in blagostanje v vsakem oziru.

Žganju pa moramo napovedati popolno vojsko! Žganjska pijanost je najgrša in najpogubnejša. Tudi je mnenje o moči in zdravilnosti žganja popolnoma napačno. Ljude sodijo sami po aromi (po duhu, vonjavi) in po prvem občutku, kaj posebnega tiči v žganju, — ko ni nič! V žganju, — kateremkoli — ni drugega kakor voda in alkohol, ki je brez vsake redilne in zdravilne vrednosti. Sadje se da veliko boljše porabiti drugače, kakor

da se spreminja v alkohol. — Zato bi bilo prav in mogoče, da se vpiše vsaj v drugo stopinjo »Treznosti« vsak, kdor noče biti pijanec.

Fantje, do vas se pa obračam posebej z resno in srčno prošnjo: Boudite vendar dostojni fantje in delajte čast krščanskemu in slovenskemu imenu — ne sramote! Fantovski poboji so nam v največjo sramoto. Še sramotnejše seveda pa, če se pretepa in pobija zakonski mož. Saj nismo divjaki, ki drug drugega pobijajo, da potem pobite pojedó! Tudi ne živimo kje doli v Turčiji ali v Albaniji, kjer mora vsak nositi svoje orožje, da se brani pred napadi. **Noža vam sploh ni treba nositi s seboj!** Nekaj strašnega je to, da je za vsako malenkost takoj nož pri roki — in naravnost v srce! To je zverinsko. Čemu neki imamo pri nas toliko šol, ko je še vedno toliko surovosti in divjosti?! Fantje, v obleki hočete biti zelo fini; skrbite raje, da boste fini in dostojni v vedenju in govorjenju! To nič ne stane, a je brez primere lepše. Priložnosti k pijanosti in pretepu se ogibajte že od daleč! Ne veš, fantič, kje te čaka nesreča... Saj pravi pregovor, da se je treba pijanca ogniti s senenim vozom. O, da bi bili tako ravnali tisti tisoči fantov ali mož, ki so žalostno končali svoje življenje v pijanosti in poboj! Njih nesreča naj vas zmodri, da sami ne boste enako nesrečni! Vsaj **odslej naj bo tega sramotnega klanja konec!! Ta glas mora iti po celi deželi!** Kri umorjenih vpije k Bogu za maščevanje. Ti zločini kličejo jezo božjo nad ves narod. Zato konec tem morijam, konec!

Ne, mi nočemo in ne smemo Jezusa v njegovi žeji napajati z žolcem in jesihom! Preveč je že trpel, da bi ga še dalje mučili s tako strašnimi grehi! Nasprotno: **Tolažiti ga hočemo in mu zadoščevati** za žalost, ki mu jo delajo grešniki, ko kujejo na njegovem hrbtu. **Iz ljubezni do njega se hočemo malo zatajevati.** V »Treznost« se hočemo vpisati ter res trezno živeti, — kakor nas opominja sv. Peter: »Bratje bodi trezni in čujte, ker hudič, vaš nasprotnik, hodi okrog kakor rjoveč lev in išče koga bi požrl!« Ali slišite? Grozne besede! Mi smo že tako navajeni teh besedi, da si pri tem nič veliko hudega ne mislimo. Ne mislite pa, da je to kar tako tjavendan rečeno! Če pravi Sv. pisrno, potem je to čista in bridka resnica. Hudič nas hoče požreti kakor lev, če ne bomo trezni! Ne, ne sme požreti ne nas, ne drugih mu ne pustimo požirati! **Zato hočemo živeti trezno in delati za vsesplošno treznost! Amen.**

Z odobrenjem in po odredbi obeh kn.-škofijskih ordinariatov, lavantinskega kakor ljubljanskega, je v obeh škofijah 2. postna nedelja **treznostna nedelja**, na katero naj se povsod o treznosti govori in družba »Treznost«, kjer je še ni bilo, ustanovi, kjer je že bila, obnovi in naj sprejme priložena pravila, bolj konkretna od dosedanjih.

Verniki naj se povabijo, da se priglasijo za družbo takoj to nedeljo. Lahko pa tudi še prihodnjo ali morda še katero pozneje. (Če je kak dober lajik za to posebno vnet in sposoben, bi mogel župnik vpisovanje njemu poveriti (Kat. akcija!). — Ko bo večina vpisana, naj se eno nedeljo — vsaj v teku posta — priglášenci povabijo k sestanku (če mogoče, v dvorani), kjer naj se preberejo (in po potrebi pretolmačijo) pravila, ugotovi število članov, ki naj skupno napravijo obljubo ali zavezo. Nato naj se — vsaj do Velike noči — pošlje poročilo o ustanovitvi in številu članov škofijstvu.

Pridiga je precej dolga. Kjer sta dve pridigi, se tvarina lahko razdeli na obe; vendar bo treba bistvene reči pri obeh povedati. Kjer je le ena, se lahko govori o tem tudi dve nedelji ali več.

Papež Pij X. je izrekel sledeče znamenite besede: »Med socialnimi deli ni nobenega, ki bi bilo nujnejše kakor delo za treznost. Duhovniki naj povsod stopijo na čelo delu zoper strast pijančevanja, ki napravlja toliko zla v vsakem oziru!« Pij XI. pa je imenoval to delo »dobro delo, časten boj, svet boj, plemenit boj, dobrezelen boj, boj za Boga in ljudi, za Cerkev in narod, za družino in posameznike. »Bojujte — pravi — ta sveti boj hrabro in dobro!«

sveti maši, dobro se izpovedovati in po vrednem prejemati sveto obhajilo; da vedó, kako dobrega Očeta imamo v nebesih, kako važno je, izpolnjevati zapovedi in skrbeti za zveličanje neumrjoče duše, katere milosti nam podeljujejo sveti zakramenti, kdo je pričujoč v presveti Hostiji, koliko zlo je greh, in slično. V teh smereh naj blagovolijo gospodje kateheti razlagi katekizma, ki je uveden, posvetiti posebno pozornost. — Seveda se more navedena snov razdeliti na posamezne razrede, kakor se je obravnavala med šolskim letom.

3. Delitev svete birme nikakor ne sme biti priložnost h kakršnimkoli neredom. »Omnino velita est musica in tabernis, illicitae sunt choreae sive saltationes et omnes festivitates clamorosae« (Syn. 1900, pag. 511). Gospodje dušni pastirji naj sporazumno z župani, gostilničarji in merodajnimi osebami po možnosti zabranijo vse, kar bi moglo uničiti duhovne sadove birmskega dneva, kakor n. pr. šumne prireditve, veselice z godbo in s plesom, vrtiljaki, pivski izgredi... Zlasti bodi med svetim opravilom in birmanjem v dotičnem kraju resnoba in mir. Tudi bo treba paziti, da prodajalci ne bodo ljudem vsiljevali neprimernih predmetov, dostikrat z dvomljivimi ali pohujšljivimi napisi.

4. »Episcopali visitationi obnoxiae sunt personae, res et loca pia« (Can. 344, § 1. Cod. iur. can.) Podrobno je vse to naštetó v zgoraj navedeni sinodalni konstituciji De canonica dioecesis visitatione. Glede doslej običajne Spomene (Pro memoria) bodo gospodje župniki pravočasno dobili posebna navodila.

III. Vizitator bo potoval z enim spremljevalcem-duhovnikom.

1. Za pota k posameznim župnijam zadostuje en voz, ako je na njem razen sprednjega voznikovega sedeža tudi pri slabem vremenu prostora za tri osebe (vizitator, dekan, spremljevalec) in za en večji kovček (približno 70 : 40 : 30 cm). Najbolje kaže, da gospod dekan določi ali najame enega voznika za vso dekanijo in stroške zanj sorazmerno razdeli na posamezne župnije, oziroma cerkvena predstojništva, razen, ako se kje želi drugače.

2. V zmislu kan. 346 cerkvenega zakonika se gospodje župniki posebej prosijo, naj ne napravljajo sebi in naj ne nalagajo župljanom zavoljo vizitatorjeve osebe, sobe, postrežbe... nobenih izrednih skrbi in stroškov.

To velja glede godbe, razsvetljave, streljanja, slavalokov, vsega, kar bi vernikom, ki imajo v teh hudih časih itak dovolj težav, povzročalo trud in kakršnekoli izdatke. Popolnoma prostovoljni izrazi spoštovanja do zastopnika svete Cerkve in »prijazni, odkritosrčni pozdravi bodo gotovo vsakega zadovoljili« (Lav. šk. ur. list 1919, II. str. 32).

Prav resno naj se upošteva sinodalna določba (Op. cit. pag. 512, 519): »Serio prohibemus, quominus immoderatas faciant parochi expensas; praecipimus, ut... qualibet vana pompa ac quilibet reprobandus luxus a mensa removeatur... Contenti erimus cum esculento et poculento, quod in domo parochiali reperitur... Prandium ultra horam non est protrahendum. Breve prandium, brevior adhuc coena.« In navodilo (Oglasnik 1925, II, str. 9): »Pogoščenje duhovnikov naj bo preprosto. Imenitne gostije so za današnje dni —bridka ironija.«

3. Da se bodo mogli vsi posli škofovske vizitacije izvršiti, kakor zahtevajo obstoječi predpisi, naj bo v zmislu zgornjih pripomb dnevni red nastavljen tako, da bo mogoče, birmsko opravilo s sklepno sveto mašo končati do poldneva, med obedom in odhodom na drugo župnijo najti potrebnega časa za brevir, zvečer pa ob 9.(21.) uri priti ad quietem in Domino.

Ita omnia fiant secundum ordinem, ad aedificationem fidelium, ad salutem animarum, ad gloriam Dei!

16.

Obresti predvojnih obligacij.

Glasom dopisa banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 18. januarja 1932 II No. 2134/1 se bodo obresti predvojnih nadarbinskih obligacij nakazale vsem nadarbinarjem v dravski banovini za proračunsko leto 1931/32 skupno z rednimi osebnimi prejemki za mesec februar in marec 1932.

17.

Nagrada voditeljem matic za matične izpiske.

Gospod Minister Pravde je izdal dne 16. januarja 1932 štev. 149.428/31 to-le pojasnilo:

Na ponovna vprašanja, pripada li nagrada duhovnikom za izdajanje krstnih, poročnih in mrtvaških listov, ki jih zahtevajo uradniki za reguliranje svojega službenega razmerja z ozirom na to, da so po § 97 uradn. zakona oproščeni vseh taks, sem primoran izdati sledeče pojasnilo:

»Po § 97 uradniškega zakona so državni uradniki oproščeni vseh dekretnih in ostalih taks za vloge ali prošnje, ki se nanašajo na osebne in družinske pravice po uradniškem zakonu kakor tudi za priloge k službenemu listu. Vsled tega se ta oprostitev more nanašati samo na takso, ki se plačuje v korist države, dočim nagrada voditeljem matic (župnikom) za izdajo izpiskov iz cerkvenih matrik kot sestavni del njihove plače po tem zakonu ne more biti ukinjena, sicer bi zakonodavec bil to izrecno odredil. Zato smatram, da župnikom pripada za izdajanje krstnih, poročnih in mrtvaških listov nagrada v zmislu odredbe V. Br. 6793/926 tudi v onih slučajih, ko jih državni uslužbenci zahtevajo po predpisu § 97 uradniškega zakona, izvzemši slučaje, navedene v čl. 5 točka 7 zakona o ureditvi duhovniškega staleža, to je, kadar te izpiske oblast uradno zahteva, kadar se ti izpiski zahtevajo za reguliranje pokojnine vdov in sirot umrlih uradnikov, ali pa na zahtevo privatnih oseb, ki ne plačujejo popolnega davka.«

To se da čč. gospodom voditeljem matičnih uradov na znanje.

18.

Račun

kn.-šk. dijaškega semenišča Maximilianum-Victorinum v Mariboru,
od 1. julija 1930 do 30. junija 1931.

A. Prejemki.

1. Kn.-šk. ordinariat	Din 134.100'—
2. Prispevki gojencev	« 170.755'—
3. Mensalia	« 12.354'—
4. Domače gospodarstvo	« 18.477'87
5. Darovi	« 7.516'50
6. Razno	« 295'12
7. Blagajna 30. junija 1930	« 265'60

Skupaj Din 343.764'09

B. Izdatki.

1. a) meso	Din	44.482'25	
b) pecivo	«	14.912'—	
c) mleko	«	21.911'50	
č) špecerija	«	28.917'55	
d) moka, testenine	«	33.205'50	
e) krompir, sočivje	«	20.728'80	
f) mast, olje	«	9.355'—	
g) kuh. potrebsčine	«	11.857'05	Din 185.369'65
2. Ravnateljstvo	«	19.150'—	
3. Uslužbenci	«	40.140'—	
4. Sobna in kuhinjska oprava	«	3.465'70	
5. Drva, premog	«	37.232'80	
6. Električna luč	«	5.736'46	
7. Kapela	«	3.925'20	
8. Knjižnica	«	1.327'30	
9. Glasba	«	7.380'75	
10. Davki, zavarovalnine	«	1.563'50	
11. a) dimnikar	Din	460'—	
b) klepar	«	17.753'60	
c) ključavničar	«	850'—	
č) mizar	«	1.630'16	
d) napeljava električne luči	«	931'22	
e) pečar	«	2.500'—	
f) slikar	«	430'—	
g) steklar	«	532'50	
h) zidar	«	2.512'—	
i) razni	«	498'—	Din 28.097'48
12. Domače gospodarstvo	«	6.236'20	
13. Pisarna	«	1.850'55	
14. Razno	«	2.257'—	
15. Blagajna 30. junija 1931	«	37'50	
	Skupaj		Din 343.764'09

Maribor, dne 30. junija 1931.

Dr. Jožef Mirt,

ravnatelj.

19.

Slovstvo.

1. a) **Die Kinderkommunion im Geiste der Kirche.** 1. Bändchen: Grundsätze und Tatsachen. 2. Bändchen: Praktische Anleitung für Priester, Eltern und Erzieher. 4. Auflage. Von Heinrich Alois Heiser, Pfarrer und Geistlicher Rat. 1931. Verlag Hermann Rauch, Wiesbaden. Cena za 1. zvezek RM 3'50, vez. RM 4'50. — 2. zvezek RM 2'—, vez. RM 2'75.

b) **Meiner Aller kleinsten Kommuniongebethbuch.** Von Heinrich A. Heiser, 11. erweiterte Auflage. RM 0'25.

Znano je, da odloki Pija X. o zgodnjem svetem obhajilu otrok niso povsod takoj prodrli. Posebno v Nemčiji še danes ni povsod sprejeta praksa zgodnjega sv. obhajila. Goreč pospeševatelj zgodnjega sv. obhajila in vodja tozadevnega škofijskega tajništva škofije Mainz župnik Henrik Alojz Heiser v zgoraj

navedenih knjigah odločno nastopa za to, da se povsod uvedejo Pijevi odloki. V prvem delu knjige: *Die Kinderkommunion in Geiste der Kirche* podaje zgodovino in prakso obhajila otrok od začetka krščanstva do sedaj. Razlaga tudi velike koristi zgodnjega v. obhajila. Pri tem navaja med drugimi lavantinsko škofijsko sinodo l. 1911. V drugem delu imenovane knjige podaje kateheze, ki se jih lahko poslužijo starši in kateheti pri pripravi otrok na prvo sv. obhajilo.

Druga zgoraj navedena knjiga je krasen molitvenik za prvoobhajance.

Čeravno so v naši škofiji že dolgo v veljavi Pijevi odloki o starosti prvoobhajancev in zgodnjem obhajilu otrok, se vendar vsem katehetom priporoča študij zgoraj navedenih knjig, ker bodo potem še bolj vneti za reforme Pija X. in bodo izročene jim otroke kolikor mogoče zgodaj pripravljali na prejem eharističnega Kralja! Da pa bodo uspehi zgodnjega sv. obhajila trajni, je potrebno še dvoje, kakor lepo povdarja Heiser: prvič morajo biti dobro o tem poučeni starši otrok, drugič pa je treba otroke po prvem sv. obhajilu pogosto voditi k mizi Gospodovi. Naj bi vsi kateheti naše škofije skrbeli, da bodo šolarji vsaj vsak mesec prejeli sv. obhajilo; mogoče bi se jih dalo ob ugodnih prilikah navajati na vsakdanje sv. obhajilo! Če gre drugod, n. pr. na Holandskem, zakaj se ne bi dalo doseči to pri nas, vsaj tu in tam!

2. Kraljica vernih duš. Šmarnice za naše drage pokojne. Spisal profesor dr. Ivan Tul. V Gorici, 1931. — Za mesec maj se gospodom dušnim pastirjem in vernikom priporoča v naročilo zgornja knjižica, ki je bila že naznanjena in natančneje označena v Oglasniku lav. škofije 1931, V, odst. 51 (str. 43). Naročila bi se mogla nasloviti tudi na naše domače knjigarne.

20.

Osebna naznanila.

Umeščen je bil č. g. Alojzij Pirš, kaplan v Ormožu, za župnika v Dramljah (27. z veljavo od 15. jan. 1932).

Prestavljen je bil č. g. kaplan Alojzij Peitler iz Hoč (L) v Cirkovce (1. febr. 1932).

Stalni pokoj je nastopil vlč. g. Jožef Sigl, župnik v Dramljah, in se naselil na Teharjih (27. jan. 1932).

Začasno nezasedeno ostane mesto I. kaplana v Hočah.

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 11. februarja 1932.